

De Kringloop van Zeventien

Zeventien was ik, en zeventien was de som van mijn twee wiskundecijfers op het eindexamen in 1962 geweest. Mocht ik daar het vertrouwen aan ontlenen dat ik wiskunde kon studeren? Met ontzag en de moed direct halverwege de schoenen luisterde en keek ik naar ene Runnenburg, die goed geprepareerd en met flair definities en stellingen op het bord schreef, waarna hun evenbeeld in mijn schrift verscheen. Zou ik dat ooit kunnen begrijpen?

Zeventien mei was het in 2000, en op ongeveer dezelfde plaats waar vroeger het Mathematisch Instituut had gestaan, dat ik mij bevond in het gebouw van de economen, bij wat zich als een sollicitatiegesprek bleek te ontwikkelen. En hoewel de zakelijke kant van de opgerakelde kennismaking zich in gunstige zin bleek te ontwikkelen, was er enige emotionele moed voor nodig om mijn vertrouwde werkgever vaarwel te zeggen. Zeventien jaar had ik aan de Hogere Economische School gewerkt, die zich later Hogeschool voor Economische Studies noemde, wat meer de afkorting dan de lading dekte. Aardige mensen had ik daar leren kennen, en véél. Het feit dat de gebouwen van oude en nieuwe werkgever zich zo dicht bij elkaar bevinden, heeft het mij ongetwijfeld makkelijker gemaakt de stap te nemen.

Tijd voor een verandering was het natuurlijk al jaren. Inmiddels was ik vaag - en slechts zo af en toe - gaan betreuren dat ik niet bij Volvo was gaan werken, dat ik niet toch gegokt had op dat ene jaar dat ik ooit in Nijmegen had kunnen krijgen, maar hoeveel spijt ik aldaar zou hebben opgelopen, zal immer verhuld blijven. Trouwens, al waren de taken minder inspirerend geworden, zo slecht was het leven aan de HES zeker niet.

Direct na mijn afstuderen werd ik medewerker bij Hemelrijk, eerst aan het Instituut voor Toepassingen van de Wiskunde, daarna aan

het Mathematisch Centrum. Aan beide instituten vormde onderwijs een deel van het werk, werden er onbenullige (en ook wel benullige) dingen georganiseerd, en stond onderzoek op het programma. Dat laatste resulteerde wel in een paar artikeltjes, maar voor een proefschrift ontbrak zowel de omvang als de samenhang.

Aan het Mathematisch Centrum werden ook consulten uitgevoerd. Dat was mijn eerste feitelijke kennismaking met toepassingen van de wiskunde. Het instituut waar ik eerst werkte, had ook eigenlijk: voor Toepasbare Wiskunde moeten heten, zo vond collega Wim Vervaat, die daar en later elders veel toepasbare wiskunde bedacht. De enige keer dat ik bij een promotie een mooie rol heb mogen vervullen was die van paranimf bij de zijne.

De consulten aan het Mathematisch Centrum hadden me in contact gebracht met een medewerker van marktonderzoeksbureau Inter/View. En toen mijn tijd op het MC er op zat, vroeg hij me voor een deel bij hen te komen werken. Dat werd mijn eerste vaste baan, en geen baan heeft korter geduurd dan deze. Inter/View had het tij tegen op een moment dat tegelijkertijd er een nieuwe, (voor die tijd) grote, dure computer was gekocht en een nieuw, groot, duur kantoorpand was betrokken. Massa-ontslag, nou ja, zes mensen. Inmiddels was ik, naast mijn halve baan bij Inter/View, gaan invallen in het middelbaar onderwijs. Dat was lekker los, slecht lopende klassen zag je na een paar weken of maanden toch nooit meer terug, en de toekomst ontbeerde elke uitgestippelde route (zoals ik dat bij Inter/View eigenlijk ook wel vermoedde).

Daarnaast deed ik het onderzoek wel in mijn vrije tijd, waarvan ik dan ook voldoende probeerde over te houden. Op het moment dat ik geen middelbare-school-baan had, en dus alleen de halve aanstelling bij Inter/View, had ik om de week vakantie en daar kon je best een hoop leuke dingen mee doen. Het onderhuidse gevoel dat het zo wel niet altijd zou blijven, kwam uit met dat ontslag.

De vrije tijd die daarop volgde werd hinderlijk verstoord door de verplichting elke vrijdag een briefje te gaan invullen op een kantoor bij een man die iets over sollicitaties mompelde. Ik geloof dan ook dat ik het niet echt erg vond, toen al spoedig een van de middelbare

scholen waar ik had gewerkt, mij opbelde met de vraag of ik niet drie uur (mooie baan) kon komen lesgeven. Het werden er negen, en kort daarna meldde de HES zich via het arbeidsbureau (wie had dat gedacht?). Het middelbaar onderwijs bood allengs minder uren, de HES méér. Zo ging het leven voort tot de UvA méér uren had, en de HES toevallig minder: iedereen blij, al zeggen ze bij de HES wel dat ze het jammer vinden, maar dat kan nu zonder risico, bovendien is het beleefd.

Nu verheug ik mij dus op mijn nieuwe baan met les aan studenten waarvan ik sommigen van de HES zal kennen, en tussen collega's waarvan sommigen tegelijk met mij student waren.

Hans Buhrman
buh@fee.uva.nl